

SAUNA ISTUMISALUS

Loovtöö

Autor: Georg-Erik Rüüt

Juhendaja: Karita Rikk

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. SAUNA ISTUMISALUS	3
2. SAUNA ISTUMISALUSE VALMISTAMINE	5
2.1 Tööks vajalikud materjalid.....	5
2.2 Töövahendid.....	5
2.3 Tööetapid	6
KOKKUVÕTE.....	10
KASUTATUD ALLIKAD.....	11

SISSEJUHATUS

Käesoleva loovtöö teemaks on „Sauna istumisalus“. Selle töö käigus sooviti valmistada vanas stiilis sauna istumisalus, mis sobiks nii saunas kasutamiseks kui ka iluesemeks.

Loovtöö teema valimisel lähtuti huvist sauna ja puutöö vastu ning soovist teada saada, kas suudetakse korrektne ja silmapaistev sauna istumisalust ka valmis teha.

Töö eesmärk oli valmistada vanas stiilis sauna istumisalus ja selle käigus omandada erinevaid oskusi tehnoloogia valdkonnas.

Käesoleva loovtöö eesmärgi saavutamiseks püstitati järgmised ülesanded:

- Ideede otsimine internetist töö kujundamiseks
- Töö mustandi valmistamine
- Sauna teemaliste vanasõnade otsimine internetist töö kaunistamiseks
- Sobiva, vanas stiilis materjali otsimine
- Sauna istumisaluse valmistamine

1. SAUNA ISTUMISALUSED

Sauna istumisaluseid on kasutatud juba pikka aega. Eriti populaarsed on need põhjamaades, kus saunad on kuumad ja saunakultuuri algus väga kaugetesse aegadesse ulatub. On teada, et enamused saunas olevaid detaile on puidust, samuti ka saunalava. Kui temperatuur leiliruumis on väga kõrge, siis võib laval käimine olla üsna tülikas. Kuna sauna istumisaluseid saunalaval ei hoita, pole need kuumad ning muudavad saunas käimise veelgi meeldivamaks.

Eestis on saadaval palju erinevaid sauna istumisaluseid. Peamiselt kasutatakse nende valmistamisel kas puitu, vahtpolüeteeni, lina või puuvilla. Nendest kõige vastupidavamateks võib siiski pidada puidust aluseid. Kui puit on korralikult töödeldud, siis võib selle välimus sagedasel kasutamisel olla kena kuni 5 aastat. Teistest materjalidest tooted tuhmuvad ja nende ilme muutub kahvatuks. Sama juhtub ka puiduga, kuid selle materjali eeliseks on uuendamine. Kulunud pinnaga puitu on võimalik uuesti töödelda ja selle sära ning ilu taas esile tuua. Selleks ei ole vaja teha muud kui detailid üksteisest eraldada, üle lihvida ja uuesti õlitada. Tulemuseks saab jälle kauni ning kasuliku eseme.

2. SAUNA ISTUMISALUSE VALMISTAMINE

2.1 Tööks vajalikud materjalid

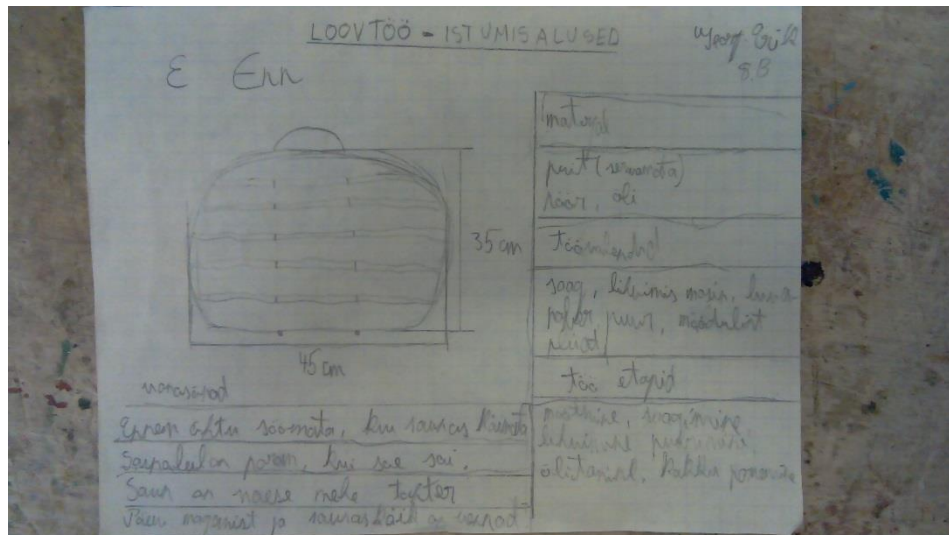
Enne praktilise töö alustamist, tuli hankida materjal, millest istumisalus teha. Materjaliks valiti must lepp. Musta lepa laud, mida istumisaluse valmistamisel kasutati, on servamata, see tähendab, et koore osa ei ole maha saetud, vaid on alles jäetud. Kuna töö koosneb neljast detailist, otsustati need omavahel kinnitada nööriaga. Nööriaga kinnitamine tagab detailide koos püsimise ja võimaldab valminud eset käepideme aasa abil iluesemeks ka seinale riputada. Teada on, et kaitsekihita puit hakkab niisketes tingimustes mädanema, selle tõttu tuli istumisalust töödelda. Selleks kasutati tavalist toiduõli, sest see on kättesaadav ja lõhnatu. Töötlemise tulemusena võib olla kindel, et istumisalus ei hakka mädanema. Õlitamise tulemusena sai algne materjal tumedama ja ilusama tooni.

2.2 Töövahendid

Sauna istumisaluse valmistamisel tuli kasutada palju töövahendeid. Esimesena võeti kasutusele harilik pliits mustandi ja šablooni valmistamiseks. Järgmine töövahend, mida kasutati, oli lihvimisaparaat. Töö kavandamisest alates sooviti, et töö jupid oleksid kõvera kujuga, sellise tulemuse saamiseks saeti neid tikksaega. Aukude puurimisel kasutati puurpinka ja kaheksa millimeetrise läbimõõduga puudu puuri. Külgede lihvimisel oli esialgu vaja kasutada jämedat liivapaberit, mille indeks oli 80P ehk 80 liivatera ühel ruutsentimeetril, seejärel lihviti tervet tööd peenikese liivapaberiga, mille indeks oli 120P. Vanasõna kirjutati puudu pinnale põletusaparaadi abil. Viimase tööetapiks ehk õlitamiseks oli vaja laiemat ja pehmet pintslit, et töö pind saaks ühtlane ja ilus.

2.3 Töö etapid

Istumisaluse valmistamist alustati internetist ideede otsimisega. Kui erinevad leitud esemed olid üle vaadatud, valmistati kavand (Pilt 1).



Pilt 1. Kavand

Sellele joonistati algne idee, pandi kirja tööetapid, tööks vajalikud materjalid ja töövahendid. Kavandile lisati ka mõned vanasõnad, mille hulgast valiti lõpuks välja ainult üks. Teisi vanasõnu saab tulevikus kasutada analoogsete istumisaluste valmistamisel. Järgmisena tuli täpselt kavandi järgi valmistada šabloon. Selle abil märgiti vajalikud jooned hariliku pliatsiga puulauale ja lihviti alusele soovitud kuju (Pilt 2).



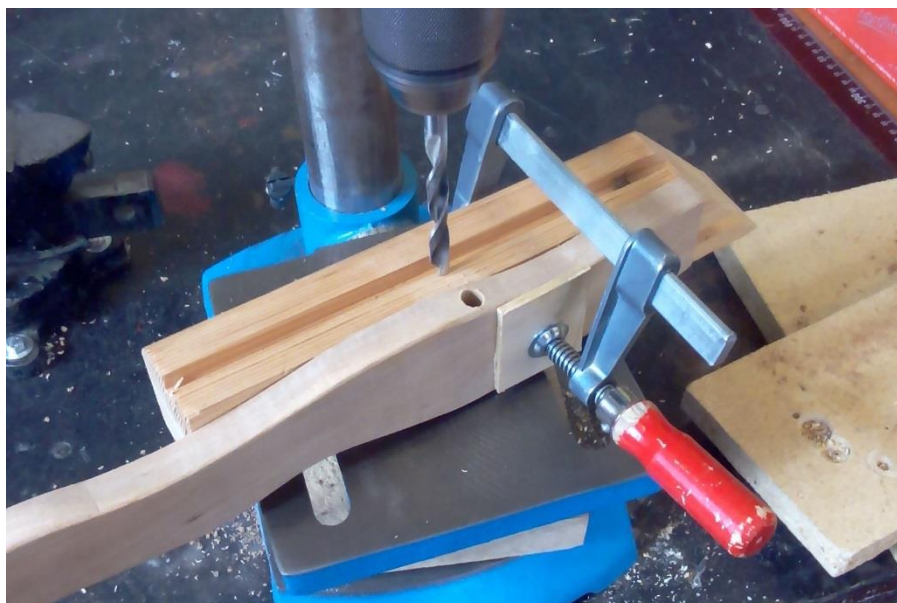
Pilt 2. Soovitud kujuga alus

Järgmisena saeti töö tikksaega neljaks erinevaks detailiks (Pilt 3) ning lõigati sisse käepideme koht.



Pilt 3. Detailide saagimine

Kui vajalikud osad olid välja saetud, tuli neid lihvida jämedama liivapaberiga. Lihvimisel pidi jälgima, et selle suund oleks pikki puitu, et nähtavale tuleks puidu struktuur ja ei tekiks tööle häirivaid kriimustusi. Pärast seda puuriti igale detailile kaks auku nõõriga kinnitamise jaoks (Pilt 4).



Pilt 4. Aukude puurimine detailidesse

Sellele järgnes lihvimine peenikese liivapaberiga. Kõik istumisaluse detailid lihviti ükshaaval üle, et töö lõpptulemus oleks korrektne. Kui kogu lihvimise töö oli tehtud, kirjutati töö kavandamise käigus välja valitud vanasõna hariliku pliiatsiga kahele detailile (Pilt 5).



Pilt 5. Hariliku pliiatsiga kirjutatud tekst

Kui hariliku pliiatsiga oli tekst detailidele ette kirjutatud, kõrvetati see põletusaparaadiga ettevaatlikult üle (Pilt 6).



Pilt 6. Detailidele põletatud tekst

Pärast selle etapi tegemist oli oluline teksti osa üle lihvida peenikese liivapaberiga, mille indeks on 600. Alles siis võis hakata tööd viimistlema. Selleks õlitati kõik neli detaili ükshaaval üle. Pärast õlitamist pidid detailid kuivama, et õli saaks imenduda puidu kihtidesse. Kui õli oli kuivanud, tuli detaile uuesti lihvida, sest imendumise ajal kerkivad osad puidukiud töö

tasapinnast kõrgemale. Pärast lihvimist õlitati detailid viimast korda üle. Järgmiseks etapiks oli detailide ühendamise nööri abil. Selleks mõõdeti paraja pikkusega nöör, tehti selle ühte otsa sõlm ja aeti nöör läbi aukude. Viimase töö etapina mõõdeti nööri detailide liikumiseks vajalik lisavaru ja tehti sõlm ka nööri teise otsa ning lõigati ülejäänud nöör ära (Pilt 7).



KOKKUVÕTE

Loovtöö ülesandeks oli valmistada sauna istumisalus, mis sobiks nii kasutamiseks saunas kui ka iluesemeks.

Töö eesmärk valmistada sauna istumisalus sai täies mahus täidetud ning loovtöö käigus omandati palju uusi teadmisi ja tehnikaid tehnoloogia valdkonnas.

Töö käigus õpiti mitmeid erinevaid töövõtteid ja tehnikaid puidu töötlemiseks.

KASUTATUD ALLIKAD

TAGAVÄLJA TALU. Mis on suitsusaun? <http://www.tagavalja.eu/suitsusaun/illuka-mois-2>. 22. aprill 2015.

TURUNDUSKODA. Istumisalused. <http://www.turunduskoda.ee/92-istumisalused>. 22. aprill 2015.

SAUNAPOOD. Istumisalused ja peatoed.

<http://www.saunapood.ee/category/Istumisalused/lang/et/>. 22. aprill 2015.